

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παροσχὸν εἰς τὴν χώραν ὁμῶν ὁπηρεσίαν καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ	
Ἐσωτερικὸν	Ἐξωτερικὸν
Ἀγγελία δρ. 18.—	Ἀγγελία δρ. 25.—
Ἐξέμνητος 8,50	Ἐξέμνητος 13.—
Ἐπίμνητος 4,50	Ἐπίμνητος 7.—

ΑΜΕΡΙΚΗΣ (μόνον ἔτησι) δολλάρια 4.

ΕΒΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΔΡΥΘΗ ΤΩ. 187.

ΙΑΡΥΤΗΣ — ΕΒΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἰ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰονδήποτε μηνός.

ΤΕΤΡΑΚΤΟΝ 38

Ὅδος Ἐδριπίδου 38 παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'. — Τόμος 29ος

Ἐν Ἀθῆναις, 12 Φεβρουαρίου 1922

Ἔτος 44ον. Ἀριθ. 11

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΗΣ ΜΑΥΡΗΣ ΜΑΣΚΑΣ

[Μυθιστόρημα ὑπὸ Jules Chancel.]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ' (Συνέχεια)

Ὁ Φρέδος ἔσπευσε νὰ καθησυχᾷ τὸν τρόμον τοῦ καυμένου τοῦ Ἀζάρ. Ἦρθε καὶ στάθηκε μπροστά του καὶ τοῦπε:

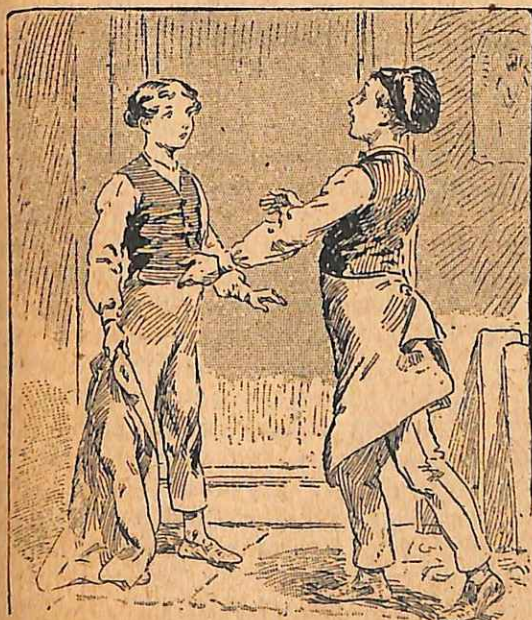
— Μὴ φοβάστε, ἀφεντικό... Δὲ με γνωρίζετε;... Ἐγὼ εἰμαι, ὁ Φρέδος, ὁ μαθητευόμενός σας.

Τρέμοντας πάντα, ὁ μαραγκὸς τέντωνε τὰ μάτια του καὶ, ἀναγνωρίζοντας ἐπὶ τέλους τὸ παιδί, ἀναστέναξε βαθεῖα.

— Ἀ! σύ 'σαι, εἶπε, ἀκόμη καλότερα... Πέρασα ἓνα φόδο!.. Μὰ τί κάνεις ἐδῶ αὐτὴ τὴν ὥρα με τέτοιο κρύο, παιδάκι μου;

— Σὰς περίμενα, κύριε Ἀζάρ, ἀπάντησε τὸ παιδί.

Ὁ μαραγκὸς ἔβγαλε τὸ καπέλλο του καὶ σκούπισε μετὰ τὸ μαντήλι του τὸ μέτωπό του πού, μ' ὅλο τὸ παγερὸ κρύο πού ἔκανε, ἦταν κἀθιδρο.

«Φρέδε, σὲ πιστεύω ἐγώ!..» (Σελ. 66, στ. 6'.)

— Καταλαβαίνω, εἶπε· θέλεις νὰ μοῦ ζητήσης νὰ μὴ πῶ στὴ μητέρα σου τί ἔκαμες... Μὰ ἐννοία σου, παιδάκι μου. Δὲν ἔχω σκοπὸ νὰ τὴ λυπήσω! Θὰ τῆς πῶ μόνο πὼς ἀναγκάστηκα νὰ σὲ διώξω, γιὰ τὴ γυναῖκα μου ἔμαθε πὼς ἦσουν...

Ὁ Φρέδος τὸν ἔκοψε, κάπως συγκινημένος ἀπ' τὴν καλοσύνη τοῦ θαυμάσιου αὐτοῦ ἀνθρώπου.

— Δὲν τὸ βρήκατε, κύριε Ἀζάρ, ἀπάντησε. Θέλω νὰ σὰς ζητήσω νὰ μὴν πᾶτε στὴ μαμά μου... νὰ μὴ τῆς πῆτε ὅτι ἔφυγα ἀπ' τὸ σπίτι σας, ὅτι δὲν εἰμαι πιὰ στὸ μαγαζί σας.

Ἡ παράκληση αὐτὴ ἐξέπληξε στὴν ἀρχὴ τὸ μαραγκό.

— Μὰ δὲν μπορῶ, εἶπε κουνώντας τὸ κεφάλι του μετὰ λύπη, νὰ κάμω ὅ,τι μοῦ ζητᾷς! Σκέψου ὅτι ἔχω εὐθύνη, ἔχω καθήκον... Μόλις φύγης ἀπ' τὸ μαγαζί μου, χρεωστῶ νὰ εἰδοποιήσω ἀμέσως τὴν μητέρα σου. Μετὰ ὑποχρεῖται ὁ νόμος ἀκόμη.

Ὁ Φρέδος ἐχτύπησε τὸ πόδι.

— Καὶ ὅμως δὲ θὰ πᾶτε, εἶπε, δὲ θὰ τῆς πῆτε τίποτα.

— Ἀδύνατο.

— Ὅχι! Δὲ θὰ περάσετε.

— Ποιὸς θὰ μ' ἐμποδίζει;

— Ἐγώ!

Καὶ ὁ Φρέδος στάθηκε μπρὸς στὸ μαραγκό καὶ τοῦκλεισε τὸ δρόμο.

Μ' ὅλη του τὴ δειλία, ἐκεῖνος δὲν ἤθελε νὰ ὑποχωρήσῃ στὴ θέληση αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ. Ἐτοιμαζόταν νὰ τὸν πιᾷ ἀπ' τοὺς ὤμους καὶ νὰ τὸν πᾶσῃ ἀπ' τοὺς ὤμους καὶ νὰ τὸν πᾶσῃ ἀπ' τοὺς ὤμους καὶ νὰ τὸν πᾶσῃ ἀπ' τοὺς ὤμους, ὅταν, μετὰ μιὰν ἀπότομη κίνηση, ὁ γιὸς τοῦ Δυρμπάν τοῦ ξέφυγε, ἔβγα-

«Ὅχι! Δὲ θὰ περᾶτε!..» (Σελ. 81 στ. 6'.)

λε ἀπ' τὴν τσέπη του ἓνα γιαιλιστερό ππραγματάκι καὶ τόφερε στὰ χεῖλη του.

— Θέλετε νὰ σφυρίξω; ρώτησε ἀτάραχος.

— Ἡ ἀσημένια σφυρίχτρα! ἔκαμε ὁ μαραγκὸς ἐντελῶς τρομοκρατημένος. Ὡστε μοῦ τὴν ἔκλεψες κι' αὐτὴ;

Αὐτὴ τὴ φορά ὁ Φρέδος θύμωσε καὶ ἀπάντησε ὀρθὰ-κοφτά:

— Ἀ! μετὰ σφυρίξτε! Αὐτὴ τὴ σφυρίχτρα δὲν σὰς τὴν ἔκλεψα, κύριε Ἀζάρ, ἀφοῦ εἶνε δική μου... Σὲ μένα τὴν ἔδωσε ὁ Φιδὲς. Τὴν ἐπῆρατε σεῖς· σὰς τὴν ξαναπῆρα μιὰ μέρα ἀπ' τὸ συρτάρι τοῦ κομποῦ. Δικαίωμα μου ἦταν, φαντάζομαι, καὶ δὲν κλέδει κανεὶς ὅταν ξαναπαίρνει τὸ πρᾶγμα τὸ δικό του.

Ὁ μαραγκὸς σήκωσε τὰ δυὸ κοντὰ του χεῖρια πρὸς τὸν οὐρανό.

— Δυστυχισμένε! εἶπε μετὰ ἔμφαση, μὰ μετὰ πραγματικὴ λύπη· ὥστε λοιπὸν στίς φλέδες σου τρέχει τὸ αἷμα τοῦ πατέρα σου καὶ δὲν ὑπάρχει πιὰ ἐλπίδα! Ἐγὼ φανταζόμουν πάντα πὼς ἡ γυναῖκα μου εἶχε γελαστῇ καὶ πὼς

απόψε, στο σπίτι σου, θα μου εξηγήσεις πώς βρέθηκαν μέσα στα πράγματα σου το ζαμπόν και το ασημένιο κουταλάκι... Μα τώρα βλέπω πώς η Μελανία είχε δίκιο... Βάζεις χέρι στα συρτάρια... είσαι κλέφτης!

Ο Φρέδος άναψε.

— Μπορεί να μαι κλέφτης, έκαμε, αν λέγεται κλοπή το να πάρη κανείς την τροφή, που την κερδίζει με τη δουλειά του, όταν, άδικα και παράλογα, τον αφίνουν να πεθάνη της πείνας... αν λέγεται κλοπή το να ξαναπάρω αυτή τη σφυρίχτρα που μου πήρετε από το δάχτυλό μου... Εχω υποχρέωση.

— Αν όλα αυτά λέγονται κλοπή, είμαι κλέφτης, το παραδέχομαι... Όσο για τ' ασημένιο κουταλάκι, σας όρκίζομαι στη ζωή της μητέρας μου ότι δεν ξέρω πώς βρέθηκε μέσα στο ντουλάπι μου.

Το παιδί μιλούσε με τόση ειλικρίνεια, ώστε οι υποψίες του μαραγκού έκλονιστήκαν.

— Καλά, έκαμε, μπορεί να λες κι' αλήθεια, παιδί μου! Κι' εγώ άλλο δε θέλω παρά να σε πιστέψω και να εξακολουθήσω να σας βοηθώ, και σένα και τη μητέρα σου. Γίνου λογικός και δός μου το χέρι να πάμε στη μητέρα σου... Σου υπόσχομαι να της διηγηθώ τα πράγματα σε τρόπο που να σε συμφέρει.

Το παιδί δεν έπαυε να παίζει με τη σφυρίχτρα του, που ο Άξαρ δεν την άφινε στιγμή απ' τα μάτια του και την έθεωρούσε σαν κάτι πράγμα διαβολικό.

— Αφεντικό, είπε, δε με καταλάβατε λοιπόν; Θέλω να μη μάθη ή μητέρα μου πώς δεν είμαι πια στο μαγαζί σας· θέλω να νομίζει πώς κάθουμαι πάντα στο σπίτι σας.

— Μα γιατί; Τι σκοπεύεις λοιπόν να κάνεις;

— Αυτό δεν είναι δική σας δουλειά. Με διώξατε, είμαι ελεύθερος. Μα δε θέλω να λυπηθώ ή μητέρα μου εξ αίτιας μου και γι' αυτό θέλω να την αφήσω να πιστεύει πώς είμαι πάντα στο μαγαζί σας.

Πάλι ο μαραγκός θέλησε ν' αντιταχθώ σ' αυτή την άξιση, με ό Φρέδος τον σταμάτησε με μια λέξη.

— Φυλαχτήτε, είπε ψυχρά με ύφος πολύ αποφασιστικό· αν θελήσετε να μνηστευτείτε στο σπίτι της μητέρας μου, σφυρίξτε και έχετε τη θά σ' συμβώ... Αμέσως τρεις-τέσσερες συμμορίες της Μαύρης Μάσκας θα τρέξουν να με βοηθήσουν και θα σας μεταχειριστούν πολύ άσχημα. Θα λυπηθώ γι' αυτό, γιατί σεις, αν δεν είχατε τη γυναίκα σας, θα είσατε πολύ καλός άνθρωπος... Εμπρός λοιπόν, έ-

ξηγηθήκαμε... Θα μνηστευτείτε, ναι ή όχι;

Ο μαραγκός είδε πώς το παιδί μιλούσε σοβαρά. Δεν ήταν αυτός άνθρωπος για να περιφρονήσει τον κίνδυνο. Και υποχώρησε λέγοντας:

— Έστω! Αφού δεν μπορώ να κάνω αλλιώς, δε θα πάω στη μητέρα σου, μα θα της γράψω πώς έφυγες απ' το μαγαζί μου... Έχω υποχρέωση.

Ο γιος του Δυρμπάν κούνησε το κεφάλι.

— Δε θέλω να της το γράψετε, έκαμε, πάντα αποφασιστικός, και σας ζητώ το λόγο της τιμής σας ότι δε θα πητέ τίποτε στη μητέρα μου. Αν δε μου τόν δίνετε, σφυρίξω.

— Καλά, είπε ο μαραγκός νικημένος... Σου δίνω το λόγο της τιμής μου.

— Τούλάχιστον όμως, πρόσθεσε ύστερα, θα μου πής τα σχέδιά σου;

Το παιδί έδωσε μια στιγμή, ύστερα είπε άγέρωχα:

— Τα σχέδιά μου; θέλετε να μάθετε τα σχέδιά μου;... Καλά λοιπόν, θα σας τα πω. Θα πάω να ξαναδρώ τους κλέφτες. Θα με δεχθούν αυτοί, αφού οι καλοί άνθρωποι με διώχνουν... Θα πάω μαθητευόμενος.

— Μα πο;

— Στη συμμορία της Μαύρης Μάσκας.

Ο μαραγκός δε θέλησε ν' ακούσει τίποτ' άλλο.

Πήρε για μάρτυρα το Θεό, πώς αυτός είχε καλές διαθέσεις, κοίταξε για τελευταία φορά το μικρό διάβολο και ύστερα έφυγε, όσο γρήγορα του επέτρεπαν τα κοντά του πόδια, πηγαίνοντας προς τις λιγότερο σκοτεινές κι' επικίνδυνες συνοικίες, μακριά απ' τη φοβερή σφυρίχτρα και απ' τους ανθρώπους που μπορούσε να προσελκύσει.

Όσο για το Φρέδο, αυτός είπε μόνο:

— Έτσι είναι! Δε φταίω εγώ... Αυτοί το θέλησαν.

Και χάθηκε με γρήγορα και σέβητα βήματα μέσα στο λαβύρινθο των σκοτεινών δρόμων της καταραμένης συνοικίας, όπου από τώρα φαινόταν σά να ήταν στο στοίχειό του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Το άσυλο της Μαύρης Μάσκας

«Έξη σκαλοπάτια, που βγάζουν σε μια στενόμακρη και θολωτή σάλα... Έδώ είναι.»

Μ' αυτές τις σκέψεις ο Φρέδος ανέβαινε τολμηρά τα κλονιζόμενα σκαλοπάτια μιας στριφτής σκάλας, που έδραζε σε μια σάλα στενή και λίγο φωτισμένη, για την οποία ο Φιδές του είχε πολλές φορές μιλήσει.

Έδώ ήταν το άσυλο των ίπποτων της Μαύρης Μάσκας.

Υστερα απ' τη συνομιλία του με τον παλιό του αφεντικό, ο γιος του Δυρμπάν είχε φάξει πολλή ώρα στα σκοτάδια τριγυρίζοντας τους περδόμενους δρομίσκους, για να βρή την μυστηριώδη αυτή ταβέρνα, που τη διέυθυνε της του είχε δώσει ο Φιδές.

Τέλος την είχε ανακαλύψει.

Ήταν άργά: περασμένα μεσάνυχτα όμως. Άλλά το παιδί ήξερε πώς οι ίπποτες της Μαύρης Μάσκας άγρυπνούν τις ώρες που οι τίμιοι άνθρωποι κοιμούνται κι' αναπαύονται.

Εκείνο όμως που τον εξέπληξε, ήταν το ότι βρήκε το στενόμακρο αυτό δωμάτιο άδειαν. Κανείς δεν ήταν μέσα. Τα μόνα έπιπλα που υπήρχαν, ήταν μερικοί χοντροφτιασμένοι μπάγκοι, βαλμένοι στη σειρά, πλάι στον υγρό τοίχο. Όμως αυτό το έρημο μέρος ήταν φωτισμένο από μια λάμπα με κόκκινο γλόμπο, κρεμασμένη απ' το κέντρο του θόλου.

Αν το παιδί είχε κάποια ιδέα από τις συνήθειες που επικρατούσαν σ' αυτό το είδος ταβερνών, θα ήξερε ότι αυτό το δωμάτιο ήταν προωρισμένο για τους φτωχούς και τους άστεγους, που είχαν το δικαίωμα, πληρώνοντας μια πεντάρα, να περάσουν τη νύχτα τους πάνω σ' εκείνους τους μπάγκους. Μα ήταν ακόμη πολύ νωρίς και κανείς πελάτης δεν είχε έρθει να κοιμηθώ. Ο Φρέδος έτοιμαζόταν να φύγει, όταν άκουσε φωνές και τραγούδια μεθυσμένων, να φτάνουν μακριά και πινιγμένα ως τ' αυτά του.

Αμέσως διευθύνθηκε προς το μέρος που άκουγόταν αυτός ο θόρυβος και βρήκε μια χαμηλή πόρτα, που την έσπρωξε με θάρρος.

Μόλις άνοιξε το θυρόφυλλο, ένας άερας ζεστός, γεμάτος κρασί και υσιγάρο, τον έπιασε στο λαιμό.

Σαράντα και πλέον άνθρωποι, άντρες και γυναίκες, ήταν στοιβαγμένοι σ' ένα χώρο από λίγα τετραγωνικά μέτρα. Σε μια γωνιά έλαμπε ένα πελώριο τζάκι από τσίγκο και πίσω του ήταν θρονιασμένος ένας άνθρωπος χωρίς σακκάκι, ξεστηθισμένος και με πρόσωπο κατακόκκινο. Πάνω απ' το κεφάλι του, βάρια γεμάτα από μποτιλίες. Δώδεκα ξύλινα τραπέζια, που γύρω απ' το καθένα καθόνταν και έπιναν τρεις-τέσσερες άνθρωποι, γέμιζαν το δωμάτιο, βαλμένα τ'όνα κοντά στ' άλλο, μόλις αφίνοντας ένα μικρό χώρο ανάμεσά τους. Το δωμάτιο χωριζόταν μ' ένα διάφραγμα ξύλινο με τζάμια. Πίσω απ' αυτό το διάφραγμα ήταν το παραμάγαζο που τόλεγαν «ιδιαιτέρω» προωρισμένο μόνο για τους ίπποτες της Μαύρης Μάσκας.

(Έπεται συνέχεια)

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΜΑΡΤΑΡΙΤΑΡΙ

Μες ε'το γιαλό, στρωτό σα λάδι, μέσ ε'το γιαλό, το βράδυ-βράδυ, πώς παίζει του νερού με χάρη το άστρι σαν μαργαριτάρι!

Λίγο νεράκι, λίγες στάλες, που πιπιλίζουν τις κυφάλες, —μικρό των άχινων λιμάνι, που δε γεμίζει ένα φλυτζάνι.—

Και ε'την γλυκειά του τη γαλήνη παμένο, τ' άστρι τρεμοσβύνει, Έρχεται κύμα, κι' άλλο κύμα, μα αυ' ο δέ σάλεψ ούτε βήμα.

Όλο, ένα γύρο, σκοτεινιάζει. Μα τί μας νοιάζει; τί μας νοιάζει; Τ' άστρο, σιμά σ' ένα κοιλί, φέγγει σαν ήμερο κανάλι.

Τώρα άνοιγοσαλά, σα μάτι σ' ένα άπαλό, άταλό κρεβάτι, πού ποτε γνέψει, πού σσιέται, κι' ύστερα κλεί κι' αποκοιμείται.

Έλα, ύπνε μου καλέ, έτοιμάσου, πάρε κι' έμέ ε'την άγκαλιά σου! Δέσε τα μάτια μου, κι' ακόμα κόλλησε όπάνω τους το στόμα!

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΜΙΑ ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ ΒΡΑΔΥΑ

Ήτανε Σαββατόβραδο. Άύριο δεν είχαμε σχολείο και, με ξένοιαστο κεφάλι, καθόμαστε όλα τα παιδιά χάρω στο πάτωμα και παίζαμε κάποιο παιχνίδι. Ο πατέρας ήταν ακόμα έξω, ή μητέρα είχε πάει σε κάποια κοντινή φιλενάδα της κι' έτσι μόνον ή γιαγιά και μες είχαμε μείνει στο σπίτι. Η γιαγιά, ξαπλωμένη στην πολυθρόνα της, μες κοιτούσε που παίζαμε. Εμείς, άφοσιωμένοι στο παιχνίδι, ούτε την προσέχαμε καθόλου.

Σιγά-σιγά, χωρίς ν' άκουσθω καθόλου ή γιαγιά, —και περπάταγε άθόρυβα σα γάτα— σηκώθη απ' την πολυθρόνα της και διευθύνθη προς το ήμερολόγιο, που ήταν κρεμασμένο πάνω απ' το τραπέζι. Κατά συνήθειά της, έσκισε το φύλλο της ήμέρας που τελείωνε πιά, έβαλε τα γιαλιά της και κάτι διάβασε. Γυρίζοντας να ξανακαθήσθω, ψιθύρισε:

— Σελήνη δέκα ήμερών.

Και άθόρυβα πάλι ξανακάθισε στην πολυθρόνα της. Ήταν ή μανία της γιαγιάς, να ξέρη «πόσων ήμερών» ήταν κάθε τόσο ή σελήνη...

Η ώρα έπέρναγε, βράδυαζε και εξακολουθούσαμε το παιχνίδι μας. Μα άγάλι-άγάλι ένα μισοσκοτάδο άρχισε να γεμίζει την κάμαρα και δε βλέπαμε καλώς-καλώς να παίζουμε. Τέλος, άρριεστημένοι, άφήσαμε το παιχνίδι και ήρθε ή σειρά να προσέξουμε τη γιαγιά.

— Γιαγιά, δεν ήρθε ή μητέρα ακόμα; ρώτησε ο Γιώργος μηχανικά και, χωρίς να περιμένη άπάντηση, πήγε στο παράθυρο, σήκωσε την κουρ-

τίνα και κοίταζε έξω. Έξαφνα μ'ας φώναξε:

— Παιδιά, έλατε να ιδήτε!

Τρέξαμε όλοι στο παράθυρο. Ήγια-για έμεινε μόνη στην πολυθρόνα της.

Έξω ο ουρανός ήταν μαύρος και βαρύς και τα σύννεφα τόσο σκοδρα και βαριά που νόμιζες πώς θα πέφταν να θάψουν όλη την οικουμένη κάτω απ' τον όγκο τους. Το άντικρυνό σπίτι φαινόταν σα μια πελώρια άκαθόριστη σκιά και μες στο σκοτάδι τα άσθετικά φωτισμένα παράθυρά του ήταν σα μάτια κουρασμένα. Μα ο Γιώργος μ'ας είχε φωνάξει να ιδούμε κάτι άλλο:

Εκεί κάτω στα βουνά, στον σκοτεινιασμένο δρόμο, ήταν κάτι ώ-ραίο και φοβερό. Μακρινές άστραπές άλλεπάλληλες και άδιάκοπες, έφώτιζαν παράξενα το μέρος εκείνο σα να-ταν πυρκαϊά μες στη νύχτα. Κι' ήταν τόσο μακρινές οι άστραπές αυτές, που βροντές δεν άκούγονταν καθόλου.

Κοιτάξαμε άμίλητοι και με κάποιο φόβο το μακρινό αυτό θέαμα.

Ο Γιώργος γυρίζοντας φώναζε και τη γιαγιά. Η γιαγιά ήρθε, στάθηκε από πίσω μας και κοίταζε κι' αυτή τις άστραπές που πυρπολούσαν τον δρόμο.

— Θάχουμε βροχή, πολλή βροχή, είπε σιγά.

Εκείνη τη στιγμή μια φωτεινή γραμμή χαράκωσε τα σύννεφα και για ένα δευτερόλεπτο είδαμε κατάφωτα τα σπίτια, τους τοίχους και τί στέγες, σα ναταν ήμέρα. Και πριν τα μάτια μας συνέλθουν απ' το θάμπωμα μια τρομερή βροντή έκανε το σπίτι ν' άντηχήσθω κι' όλα τα τζάμια του να τρανταχτούν τραμαχτικά. Νόμιζε κανείς πώς κάποιο μεγάλο βουνό κατρακυλούσε από ουράνιους δρόμους προς τη γη. Το μικρό άδερφάκι πλησίασε τη γιαγιά, κόλλησε στο φόρεμά της και τη ρώτησε κλαυθμηρίζοντας: — Γιαγιά, πούναι ή μαμά;

— Αλήθεια, γιαγιά, γιατί δεν ήρθε ή μητέρα ακόμα; ρώτησε κι' ο Γιώργος άνήσυχος.

Καινούργια άστραπή μ'ας έθάμπωσε και καινούργια βροντή έκανε το σπίτι ν' άντηχήσθω πάλι και τα τζάμια να τρέλουν. Η γιαγιά σταυροκοπήθηκε. Τη μιμηθήκαμε όλοι μας.

Τη στιγμή εκείνη το τζάμι του παραθύρου άντηχήσεν έξαφνα από τις χοντρές κι' όρμητικές στάλες της βροχής, που άρχισε τώρα να ξεσπά. Σε λίγο δεν άκούγαμε παρά τον θόρυβο της βροχής, που φαινόταν σα να-θελε να πνίξη όλο τον κόσμο στα νερά. Μείναμε για λίγο σιωπηλοί. Από τον κρότο που άκανε στο δρόμο ή βροχή, νοιώθαμε πώς κάτω θάχανε πλημμυρίσει τα νερά.

— Με το άσκι το βίχνει, έκανε ή γιαγιά.

— Γιαγιά, άναψε τη λάμπα! είπέ ο Γιώργος. Θα πάρω την όμπρέλλα να πάω να φέρω τη μητέρα. Άναψε τη λάμπα, γιαγιά.

— Όχι, είπε ή γιαγιά. Κάθισε έδω τώρα. Πού θα πάς να κολυπήσθω στα νερά; Θα της δώσουν όμπρέλλα από κε.

Κι' ή γιαγιά διευθύνθηκε στην πολυθρόνα της. Την άκολουθήσαμε όλοι μας. Ίσως και να φοδόμαστε να μένουμε μονάχοι στο παράθυρο.

— Έλατε, καθήστε έδω, είπε ή γιαγιά.

Καθήσαμε όλόγυρά της κι' ο Γιώργος ρώτησε:

— Τι θα μ'ας πής, γιαγιά;

Η γιαγιά κάτι άρχισε να διηγώ-ται.

Μα δεν είχαμε κανένα ενδιαφέρον. Η βροχή εξακολουθούσε να πλημμυρίζει το δρόμο και την αούή μας και να δέρνη τα τζάμια· ή μητέρα κι' ο πατέρας ακόμα δεν είχαν έρθει κι' ο νους μας γύριζε πάντα σ' αυτούς. Θα κοντεύει νάρθω ή μητέρα ή ακόμα δε θάχει ξεκινήσει; Ο πατέρας θα δρής όμπρέλλα στο καφενείο; Θα κατορθώσουν ναρθούνε χωρίς να άραχούνε και πολύ; Η γιαγιά όμως εξακολουθούσε να λέη για κάποιο καράδι που τ'όρε ή φουρτούνα μια νύχτα μες στο πέλαγος, κι' ό,τι ήταν έτοιμο να βουλάξω, φανερώθηκε ο Άγιο-Νικόλας και το τράβηξε ως στη στεριά, γιατί ο καπετάνιος του ήταν άνθρωπος θεοσεβούμενος κι' έλεούσε τους φτωχούς.

Έξαφνα, μέσα στο θόρυβο της βροχής, άκούσαμε κάτω τη μεγάλη βαρεία πόρτα ν' άνοιγώ με το συνθησιμένο της ήχο. Γυρίσαμε όλοι τα κεφάλια μας και σηκωθήκαμε. Η γιαγιά έκοψε τη διήγηση και σηκώθηκε κι' αυτή. Το μικρό άδερφάκι, πούχε άποκοιμηθώ πάνω στα γόνατά μας, έύπνησε έξαφνα και τραμαχμένο άρχισε να κλαίω. Ο Γιώργος, γοργός πάντα, το πήρε βιαστικά και τ'όβαλε στο κρεβάτι του. Το άδερφάκι έπαψε και άποκοιμήθηκε πάλι.

Σπεύσαμε ν' άνοίξουμε την πόρτα. Η γιαγιά κρατούσε τη λάμπα άναμένη. Ο πατέρας είχε περάσει απ' το σπίτι που είχε πάει ή μητέρα, την πήρε κι' ήρθε τώρα μαζί, με όμπρέλλες, χωρίς να άραχούνε και πολύ.

Έξω ή βροχή εξακολουθούσε να όργιάζω. Ο Γιώργος, κλείνοντας την πόρτα, μουρμούρισε χαρούμενος:

— Βρέξε τώρα, βρέξε όσο θέλεις!...

MIX. A. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

2 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

*Αγαπητοί μου,

ΡΑΦΩ αυτή την Έπιστολή σήμερα, 2 Φεβρουαρίου, και λογαριάζω πώς θα τη λάβετε το Σάββατο της Τυρινής. Τα γλέντια θα πλησιάζουν να τελειώσουν κι' η Σαρακοστή θα «κρούη» τας θύρας». Γι' αυτό να είμαι λοιπόν επίκαιρος, κάτι πρέπει να σας γράψω για τη Σαρακοστή. Άλλα σαν

τί; Για τα νηστήσιμα, πού είναι... νοστιμότερα από τα πασχαλινά; (όταν είναι, έννοείται, άστακοί, γαρίδες, μαύρα χαδιάρια, αυγοτάραχα και πάει λέοντας...). Θυμούνται ένα περιστατικό και φοβάμαι. Νά σας το διηγηθώ;... Μία φορά, — είναι κάμποσα χρόνια, — έγραψα μία έπιστολή για τα σαρακοστιανά. Ήθελα να πω πώς κι' η Σαρακοστή, από γαστριμαργική άποψη, είναι επιθυμητή, κι' άπαριθμησα με ζήλο όλα εκείνα τα θαυμαστά φαγητά, από το δασίλειο των θαλασσινών, πού μας έχάρισε ο καλός Θεός για... να νηστεύουμε. Ή Έπιστολή μου εκείνη άρεσε ξεχωριστά σ' ένα καθηγητή, πού έμάζεψε τότε «Νεοελληνικά άναγνώσματα», κομμάτια δηλαδή από τη σύγχρονη λογοτεχνία, για το Σχολείο. Και την έδωσε στη Συλλογή του πού πριν τυπωθώ, την έστειλε στο Υπουργείο της Παιδείας προς έγκριση. Ή Έπιτροπή όμως, — από άλλους δασκάλους αυτή, — την έσβωσε. Και σημείωσε στην έκθεσή της πώς ήταν... άντικαταγωγική, γιατί μιλούσε στα παιδιά για φαγιά και τ' άθαινε να είναι... γαστρίμαργα.

Αυτό το περιστατικό θυμάμαι τώρα και φοβάμαι να σας γράψω πάλι για τα σαρακοστιανά. Ξέρω κι' εγώ μ'ήν είχαν δικίο οι δάσκαλοι εκείνοι; Ξέρω κι' εγώ μήπως, αν σας έκανα να διαβάσετε γι' άστακούς και χαδιάρια, θάποκτούσατε το γούστο της καλοφαγίας και σιγά-σιγά θα καταντούσατε κοιλιόδουλοι; — Μπ'ά Θεός φυλάξοι! Ής λείπουν καλύτερα οι λογοτεχνίες γύρω στο σαρακοστιανό τραπέζι, τ' άπικίνδυνο! Προτιμώ να σας μιλήσω για τη νηστεία την αληθινή, για τη νηστεία την ελικρινή, πού είναι έγκράτεια, λιτότητα και άρετή... Τό ξέρετε λοιπόν πώς σήμερα, 2 Φεβρουαρίου, οι καλοί Χριστιανοί νηστεύουν, ή τουλάχιστο ένήστευαν μία φορά; Μάλιστα. Γιατί είναι ή

Τετάρτη της Άποκριάς, πού θεωρείται ή πρώτη ήμέρα της Σαρακοστής, όπως ή μεθ'όριο Παρασκευή θεωρείται ή δεύτερη. Αυτές οι δύο ήμέρες, από την έβδομάδα της Άποκριάς, προσθέτονται, λέει, στις 48 της Μεγάλης Σαρακοστής κι' έτσι γίνονται σωστές 50. Δέν τρώνε, — δηλαδή δέν έτρωγαν, — ούτε λάδι. Σάν την Καθαρή Δευτέρα, άπαράλλακτα.

Κι' όμως όχι, έξέχασα. Σήμερα, 2 Φεβρουαρίου, τρώνε... λάδι. Γιατί είναι μ'έν ή Τετάρτη της Άποκριάς, είναι όμως και της Έπαπαντής. Έτσι μ'ας έλεγε ή μακαρίτισσα ή γιαγιά μου: «Όταν πέφτει της Έπαπαντής Τετάρτη ή Παρασκευή της Άποκριάς, χάριν της έορτής τρώμε λάδι. Έγώ μάλιστα θυμάμαι και μία Καθαρή Δευτέρα, πού έπεσε 2 Φεβρουαρίου, της Έπαπαντής, και ο παπας μ'ας έλεγε να φάμε.

— Κρέας, γιαγιά;

— Κρέας;... Κύριε Ίησού Χριστέ! λάδι, παιδάκι μου, λάδι μόνο. Ούτε ψάρι μαθές. Κατάλυσες οίνου και έλαίου γράφει το έρ'ό βιβλίο.

— Και κρασί λοιπόν, γιαγιάκα;

— Έ, όποιος θέλει... Όταν τρώνε λάδι, πίνουν και κρασί».

Γελάτε τώρα σεις, τ'ό ξέρω... Πάει πιά, πέρασε ή εποχή της γιαγιάς. Αυτές οι νηστείες με τις μεγάλες αυστηρότητες, τις λεπτότητες και τις διαβαθμίσεις, δέν κρατιούνται πιά στα σπίτια. Έμειναν στα Μοναστήρια για τους καλογέρους. Έμεις έδω δέν ξέρουμε παρά μία αλώνια Άποκριά με λίγη νηστεία, κάπου-κάπου, για την ποικιλία. Από τις 50 ήμέρες της Μεγάλης Σαρακοστής, μόλις νηστεύουμε την πρώτη έβδομάδα και την τελευταία. Αν κάναμε τουλάχιστο τα καλά έργα, πού είναι άναπόσπαστα από τη νηστεία για να μ'ήν καταντ' άπλως κι' άσήμαντος τύπος; Τί να σας πω! Όλες οι νηστείες του χρόνου, με τον καιρό, μπορεί να καταργηθούν. Δέν πιστεύω όμως πώς είναι δυνατό να καταργηθούν ποτέ ή προσευχή, ή μετάνοια, ή καλοσύνη, ή φιλάνθρωπια, ή ευεργεσία, ή ευγνωμοσύνη, ή ευσυνειδησία, ή επιμέλεια, ή φρονιμάδα.

Όπωςδήποτε, υποθέτω πώς αυτά θα σας τ'ή καλύτερα μεθ'όριο στην έκκλησιά ο έσοκλήρυκας. Και ξαναγυρίζω στην ήμέρα μου, 2 Φεβρουαρίου, αυτή έχει κι' έν' άλλο ιδιαίτερο: Όπως τις έξη πρώτες ήμέρες του Αυγούστου, — τα μερομήνια λεγόμενα, — ο λαός τη μεταχειρίζεται κι' αυτή για μετεωρολογική πρόγνωση. Και λέει ότι «ο καιρός πού κάνει της Έπαπαντής, βαστάει ο ίδιος σάραντα μέρες». Με άλλους λόγους: είναι καλή ήμέρα της Έπαπαντής; ή καλοκαι-

ρία θα διατηρηθώ ως τα μέσα του Μάρτη. Βρέχει, χιονίζει, φυσά βοριάς της Έπαπαντής; ο άγριος χειμώνας θα διαρκέσει ως την άνοιξη. Και φαίνεται πώς ή λαϊκή αυτή δοξασιά, — για να μ'ήν την πούμε πρόληψη, πού ποιος τ'ό ξέρει αν είναι, — επικρατεί 'ς όλο τον Έλληνισμό, γιατί ένας φίλος μου, πού την ήξερε από έδω, μ' έβεβαίωσε πώς την άκουσε και στην Θεσσαλία, και στη Μακεδονία.

Θαυμάσια ήμέρα φέτος ή 2 Φεβρουαρίου! Ούτ' ένα σύννεφο στόν ουρανό! ήλιος και χαρά άνοιξιάνικη. Νά ιδούμε λοιπόν, ο ίδιος γλυκός καιρός θα εξακολουθήσει σάραντα μέρες; Ή θα πιάσουν πάλι οι βοριάδες κι' οι χιονιάδες, να τουρτουρίσουμε; Όσο για βροχή, δέν πειράζει. Μπορεί να βρέχει όσο θέλει, μ' ή θερμοκρασία να διατηρηθεί σε ύποφερτο βαθμό.

Άλλωστε τ'ό λέει κι' ή σχετική με τ'ό μήνα μας παροιμία: «Ο Φλεβάρης κι' αν φλεβίσει, καλοκαίρι θα μ'όρσει». Κι' ο Παλαμάς, σ' ένα μικρό επιγραμματικό ποιήμα του για τ'όν Φλεβάρη, λέει πώς ο κουτσός αυτός, ο δούστροπος πολλές φορές κάποιος πεισματάρης, σέρνει από τ'ό χέρι ένα ώρατο παιδί: τ'ό Καλοκαίρι. Ή εικόνα αυτή μου άναπαράστάθηκε σήμερα ζωντανή: Στα χιονισμένα άκόμη δουνά και στις όμιχλες των όριζόντων, είδα τ'όν Κουτσοφλέδαρο, μ'α στην πράσινη χλόη, στο γαλάζιο ούρανό και στο λαμπρόν ήλιο, είδα τ'ώρατο παιδί του!

Σας άσπάζομαι,

ΠΑΙΔΩΝ

Η ΔΙΟΝΥΣΙΑ

[Μυθιστόρημα υπό AUGUSTA LATOUCHE]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'. (Συνέχεια)

— Μαθητευόμενος μία φορά, ψιθύρισε ο βοηθός του μηχανικού στόν προεστάμενό του.

— Ά! είναι μ'α θ η τ ε υ ο μ έ ν η, διόρθωσε ο Μωρίς.

— Μπ'ά, νόμιζα πώς δέν ύπηρχαν πιά.

— Έ, κάθε κανών έχει και την εξαίρεσή του, άποκρίθηκε ο Μωρίς.

— Τόν κανονισμό τόν ξέρεις, Μωρίς, όταν καταδίδουν στο πηγάδι; ρώτησε σοβαρά ο κ. Μπεκκάρ.

— Μάλιστα, πατέρα.

Κι' άμέσως σ'ώπασε, σοβαρός σαν τόν πατέρα του. Γιατί ο κανονισμός πού είναι παρά πολ' άυστηρός, άναγκάζει όλους όσοι καταδίδουν εκεί κάτω να στέκωνται άκίνητοι, άμιλητοι, χωρίς γέλια και άστεία, χωρίς την παραμικρή κίνηση πού θα μπορούσε να προκαλέσει κανένα δυστύχημα ίσως θανατηφόρο.

Όλα λοιπόν ήταν έτοιμα, ο μηχανικός έκανόνισε την τρομερή μη-

χανή του, τ'ά σινιάλα στη θέσι τους. Σπρώξαν τώρα τ'ά βαγονάκια μέσα στο κλουβί, καθένα στο διαμέρισμά του. Ένα κουδούνι χτύπησε, άρχισε να λειτουργή ή μηχανή, τ'ό κλουβί κλονίσθηκε και τ'ό πελώριο χοντ'ό σχοινί άρχισε να ξετυλίγεται. Ήταν πιά κρεμασμένοι μέσα στο πηγάδι.

Μία σιωπή νεκρική βασίλευε, ή καλύτερα, άκουγότανε κάθε θόρυβος, έκτός από φωνή ανθρώπου. Άλήθεια! από τί βαστούσε όλων ή ζωή αυτή τη στιγμή, από ένα σχοινί και τέσσερα σίδερα πού κρατούσαν τ'ό κλουβί!

Κι' ή Διονυσία συλλογιζόταν τόν πατέρα της, πού κάθε μέρα άφινε την αυγή ένα ζεστό κρεβάτι και ένα άγαπημένο σπιτί, για να κατεδαίνη στα σπλάχνα μέσα της γής, να βγάλη τ'ό ψωμί των δικών του. Είναι τ'ό βασανιστήριό του ή σκληρή αυτή ζωή και μαζί ή σωτηρία του.

Βλέποντας τ'ή Διονυσία έτσι σοδαρή, ο Μωρίς της λέγει:

— Μήπως φοβάσαι, Διονυσία;

— Έγώ; άστείλεις, Μωρίς!

— Μ'ά τότε;...

— Συλλογιζομαι...

Σταμάτησε. Μ'ά σέ λιγάκι έπρόσθεσε:

— Συλλογιζομαι τόν μπαμπά.

— Κατάλαβα, έλεγε ο Μωρίς κι' έγινε σοβαρός και κείνος.

Τ'ό κλουβί κατέβαινε, δίνοντας στούς επιδάτες του την έντύπωση πώς τ'ό πάτωμά του χανόταν πάντα από κάτω τους και πώς θα βρισκόταν σέ λίγο κρεμασμένοι στόν άέρα. Τ'ό φως της ήμέρας χανόταν λίγο-λίγο και τ'ό σκοτάδι έκυριεύε πιά όλα.

Ή Διονυσία δέν έδλεπε πιά τίποτα τριγύρω της. Μόνο τ'ό ωχρό φως της λυχνίας, πού είχαν στα γονάτά τους, ξεχώριζε ανάμεσα από τ'ό πυκνό διπλωτό της, και φώτιζε ένα ώρισμένο μόνο διάστημα, άφίνοντας όλα τριγύρω σέ βαθύτερο σκοτάδι.

Μέσα σ' αυτή τη β'ή πού έκαναν τ'ό γύρισμα της μηχανής και τ'ό τρίξιμο των σχοινιών, ένα μουρμουρητό άκουγόταν κάπου-κάπου, έν'ό ένα φύσημα δροσιάς κυπούσε τούς ώμους. Ήταν τ'ό μουρμουρητό του νερού πού σταλάζει από τ'ά πλευρά του πηγαδιού και πού έδινε στη Διονυσία μία καινούργια έντύπωση: τ'ήν ύγρασία ύστερα από τ'ό σκοτάδι.

Μες στο πηγάδι έκανε πότε δροσιά πότε ζέστη. Δέν άνάνευαν άέρα, αλλά ύγρασία. Κι' όλο κατέβαιναν, έν'ό περισσότερο σφιγγόταν ή καρδιά, ως ότου τ'ό κλουβί χωρίς κανένα κλονισμό, σταμάτησε. Ήταν πιά στο βάθος.

Δυό κουδούνισματα είδοποίησαν τόν μηχανικό ότι έφθασε τ'ό κλουβί. Ίδιαί-

τεροι έργατες τράβηξαν έξω τ'ά βαγονάκια (*) και σέ λιγάκι όλοι οι έπισκέπτες ήσαν μ'αζιμένοι στη σάλα της αποθάβρας.

Είχαν την έντύπωση πώς πέρασαν ένα σταθμό και ένα κίνδυνο και πώς τώρα πιά άρχιζε τ'ό ταξίδι μέσα στο άνθρακωρυχείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

Ο Μαθητευόμενος

Ήταν όμως σαν ζαλισμένοι. Είχαν ανάγκη να συνέλθουν λιγάκι και να πάρουν καινούργιες δυνάμεις για τ'ό ύπόγειο ταξίδι.

* Ένας μικρός μαθητευόμενος στεκόταν άκίνητος...

Τ'ά βαγονάκια πού κατέδσαν τούς έπισκέπτες, έφυγαν κι' όλα μέσα στη στοά για να γεμίσουν κάρβουνο, και άλλα γεμάτα ήλθαν να πάρουν τη θέση τους μέσα στο κλουβί.

Όλόγυρα άλλα τραίνα από βαγονάκια γεμάτα περίμεναν τη σειρά τους να τράβηχθούν επάνω.

Έτρίβαν τ'ά μάτια τους μπρός στη τόση εργασία πού γινόταν εκεί κάτω, ζαλισμένοι από την τόση κίνηση, από τόν θόρυβο και από την λάμψη των ηλεκτρικών πού τούς έθάμπωναν ύστερ' από τ'ό σκοτάδι.

— Έτσι είναι τ'ό άνθρακωρυχείο; φώναζε ή Ζερμαίν. Έγώ νόμιζα πώς ήταν μία τρύπα μες στο χ'όμα όπου σκάβανε οι άνθρωποι!

Άληθινά ή εύρύχωρη αυτή σάλα της «αποθάβρας» ήταν κατάφωτη από ηλεκτρικά και έμοιαζε περισσότερο με ύπόγειο σταθμό ηλεκτρικού σιδη-

(*) Ίδε εικόνα προηγ. φύλλου, σελ. 77.

ροδρόμου παρά με είσοδο άνθρακωρυχείου.

Μία πλατεία και ψηλή στοά άρχιζε από τη σάλα, μ'ά πού όσο προχωρούσε γινόταν πιο στενή, και χωριζόταν σε πλαγινές μικρές στοές όπου τ'ό ηλεκτρικό φως δέν έφθανε πιά να φωτίση. Εκεί οι τοίχοι δέν ήταν χρισμένοι με άσπρη, γυαλιστερή άσβέστη, αλλά κτισμένοι πότε με ξύλα πότε με μεγάλες πέτρες άκανόνιστες.

Οι έπισκέπτες δέν μπορούσαν πιά να προχωρούν κατά μέτωπο, αλλά ο ένας πίσω από τόν άλλο. Τ'ά πόδια σκόνταφταν στο κάρβουνο, γλυστρούσαν στις σιδερένιες ράγες, και όταν άπαντούσαν κανένα βαγονάκι, έπρεπε να στρυμωχθούν στόν τοίχο για να μ'ή τούς πατήση.

Προχωρούσαν χωρίς να σταματούν καθόλου, ψηλαφώντας τ'ό χ'όμα σέ κάθε βήμα, γιατί συχνά κυλούσαν οι πέτρες κάτω από τ'ά πόδια των και για μόνο φως είχαν τη μικρή θαμπή λυχνία.

Κάποτε παρατηρούσαν στο βάθος ένα κόκκινο φως, πού έμοιαζε σαν κρεμασμένο και λίγο ύστερότερα άκουγόταν ο μακρινός θόρυβος των βαγονιών πού κυλούσαν στη ράγια. Άντηχούσε κατόπι ή φωνή του οδηγού πού τραγουδούσε ή σφύριζε και τ'ό τραίνο προχωρούσε σιγά, έν'ό τ'ό κόκκινο φανάρι του φώτιζε για μία στιγμή τ'ά πρόσωπα των έπισκεπτών, κι' έρριχνε στόν τοίχο τ'ήν παράξενη σκιά του άλόγου πού τ'ό έσερνε.

Ο μικρός όμιλος, έχοντας επί κεφαλής τόν έπιστάτη, προχωρούσε μέσα στη στοά κρατώντας χαμηλά τις μικρές λυχνίες και με καμπουριασμένο τ'ό κορμί για να μ'ή χτυπήσουν τ'ό κεφάλι τους στο ταβάνι.

Τ'ά κορίτσια, πού δέν ήταν τόσο ψηλά, μπορούσαν άκόμα να περπατούν όρθια, μ'ά οι άνδρες και ή κυρία Μπερτραί ή ίδια δέν μπορούσαν πιά να τ'ό κάνουν χωρίς κίνδυνο.

(Έπεται συνέχεια) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΑΝΕΜΩΝΕΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΟ

Ι

(Μουσική τ'ή νύχτα)

Πόσο γλυκά πού άκούγεται μες στο θλιμένο βράδυ, μουσική σ'ά βελούδινο χερσάκι άχρό, σ'ά κ'άδι.

Σάν κύμα πού άπλωτάτο στην άμμο επάνω σβ'όνει μες σέ νύχτα άπόκοσμης βαθείας, ίσ'ή γαλήνη.

Σάν ποταμιού μουρμουρίσμα σάν κελαιίστρα βούση...

— τέτοιο γλυκό ναούσιμα, ψυχή μου, άς σέ κοιμήση...

IRAN. Θ. ΚΑΚΡΙΑΝ

ΔΗΛΩΣΙΣ

"Ενεκα τῆς μεγάλης υψώσεως τῶν τυπωτικῶν, οἱ ἐκδόται ἀναγκάστηκαν νὰ ἐπερτυμῶσιν τὰ βιβλία. Κι' ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ κ. Ξενοπούλου ὑπερτυμῆθησαν τὰ ἐξῆς, τὰ ὁποῖα ἄλλως τε πληθαίνουν καὶ τελειώσονται: Θάνατον Τόμος Β' (ὁ Ἄδων ὑπάρχει) ἀντὶ δρ. 6, δρ. 8. «Καὶ ὁ δρόμος κι' ἄλλα διηγήματα», ἀντὶ δρ. 4.50. δρ. 6. «Στέλλα Βορλάνη κι' ἄλλα διηγήματα», ἀντὶ δρ. 4.50, δρ. 6. Τὰ ταχυδρομικὰ χωριστά, ὅπως τὰ ἔχει ὁ Τιμοκατάλογος.

Τρελλόπαιδο (πολὺ μ' εὐχαρίστησε ἡ πρώτη ἐπιστολὴ σου· σ' εὐχαριστῶ γιὰ δὲ γράφεις καὶ περιμένω τ' ἀποτελέσματα τῶν ἐναγγιῶν) Κάστορα (περιμένω λοιπὸν ὅταν εὐκαιρήσῃς πρὸς τὸ μεγαλύτερον περαστικὰ καὶ σὸ μικρότερον νὰ μοῦ γράψῃ) Φωσιῆρα (πικρὰ σοῦ ἔπαινον τῶν Διαιωτισμῶν τῶν Ἀσκήσεων θὰ προκηρυχθῇ ἀργότερα κι' ἐκεῖ θὰ ἴδῃς ὅλους τοὺς ὄρους· τὸ μῦθος τῶν Διαιωτισμῶν νὰ τὸν ὀρθῇ σὴν Μυθολογία, γιὰτὶ ἐγὼ δὲν ἔχω τόπο νὰ σοῦ τὸν διηγήθω) Ἀργυρῶ Μ. (καλῶς νὰ ἔλθῃς) Χλόην (ἐκχευες πολὺ καλὰ! ναι, τὸ γελοῖο ἦταν νὰ μὴ μοῦ γράψῃς ἀπὸ φόβο μὴ φανῇς... γελοῖα, δύο χρόνια τώρα ποὺ εἶσαι συνδρομητριά μου! ἔλα λοιπὸν, ἀναπλήρωε) Ἀνδρῶν Λάμπριν (καλὴ ἀρχή! εὖγε, γαίρω πρὸς πολὺ) Φωφὴν (ὄχι· εἶναι νωρὶς ἀκόμα...) Ἀργυριῶ Κόμα (τὰ ἔλαβα καὶ ἔστειλα πῶς πῆγε λοιπὸν ὁ χορὸς;) Κοσμομήτορα Ἑλλάδα (ἔλαβα, εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα) Μαρίαν Ἀντ. (ἔστειλα καὶ τὰ τρία πρῶτα τὰς παύσεις σὲ περιμένω) Θοαμβ. Ἑλλάδα (δὲν ἐβιάσθης τὸν Ὀδὴ γό; τ' σέλλεις Ἀσκήσεις πρὸ τῆς ὥρας;) Φέρελιν (ἔστειλα τόμους 1915 καὶ 1917 τὴν 31 Ἰαν. ναρίου) Αἰθρίον Οὐρανόν (πολὺ ὀραία ἡ ζωγραφικὴ σου, μπρᾶβο) Νεράιδαν τοῦ Νείλου (τὰ ἔλαβα καὶ ἔστειλα· ἡ νέα συνδρομητρία ἐπὶ τῶν νῦν ἔλαβε τὰ ὅλα· εὐχαριστῶ πολὺ) Γ. Γ. (σοῦ ἐνέκρινα αὐτὸ ποὺ προτιμᾷς· γὰρ μου ἀπὸ μὴχανῆς τὸ σοῦ) Παιδὶ τοῦ Πόλεμου (σοῦ ἐνασὶν) Κρήνη εἰς τὸ 8. ν. φύλλον) Νίκον Γ. Δαρδ. (εἶδες βέβαια ποῖο ψευδώνυμο σοῦ ἐξέκρινα ἔστειλα τὰ φύλλα) Ζακυνθινόν (στέλνω μου λοιπὸν) Ἀροκάριαν (γιὰ τὴν Μ. Ἀγγελίαν θὰ πληρώσῃς δρ. 6 ἄλλα νὰ μοῦ τὴν ἐναγγέλῃς ὅταν θὰ σταίλῃς τὴν παραγγελία) Ἀντ. Δ. Κασ. (διεβιάσθης) Γενναῖον Σέβρον (διὰ τὴν συνδρομὴν ἔχεις καιρὸν, ἀφοῦ λήγει τὸν Ἀπρίλιον· χαιρετῶ σματα σὸν Καπετᾶν Κ. γράφω μου) Καπετᾶν Πούλακα (χαίρω ποὺ ἔγινες καλὰ· εὐχαριστῶ) Κ. Α. Πουον. (τὸ γράμμα σου, ἀπὸ τὸν Νέο Κόσμο, μ' εὐχαρίστησε πολὺ γράφω μου ὅταν ἐνκαιρήσῃ) Σκάν τοῦ Λόου (ἔλαβα, δεκτὰ) Γόεδιον Δεσμὸν (εὐχαριστῶ γιὰ δὲ γράφεις· κι' ἐγὼ εἶμαι κατενθουσιασμένη) Γλυκεῖαν Ἑλλάδα (δὲν πιστεύω νὰ εἴχῃς περισσότερας ἀπὸ τρεῖς λέξεις· δὲν ἐμετρήθησαν παρὰ οἱ ἐντέλεις σύμφωνοι μὲ τὰς ἑπτὰ μέρη) Ἀτλαντα (πολλοὶ συμπροσέχοντες σου διὰ τρεῖς ἐπιταγῆς στέλλουν ἀρχι-

λὼς τὴν συνδρομὴν τῶν) Βλῆμα τοῦ Ἀβέροφ, Γαλανομάτα, Φαροπούλαν, Σουλφάξ, Χαμίνι κτλ. Ἐρρίκον, Βασιλέα Ἀδάμαντα, Πέτρον Ριορσαί, Νιαράζαν, Ἰωνικὸν Οὐρανόν, Σέο Ραβεγκάο, Κάλιμπαν, Πισπιρίκον, Ἀσχημόπαιδο (ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 5ην Φεβρουαρίου. θάπαντήσω εἰς τὸ προσεχές

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Συνέχεια τοῦ νέου 1990 Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι τῆς 12 Ἀπριλίου· ἄλλα καὶ πέραν τῆς προθεσμίας ταύτης, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἔχουν ἀκόμη δημοσιευθῇ, ὅπως καὶ τῶν προηγουμένων φυλλαδίων.

142. Δεξιόχειρος.

Ἐπίρρημα, ποτάμι, Ἄν δάλης σὴν γρομμῆ, Μικρὸ ποῦλι θικόστῃς Γλυκὰ νὰ κελαδῇ.

Ἐστᾶλη ὑπὸ Κατίνης Π. Κασίμη

143. Στοιχειογράφος

Ἐνδυμα, χωρίς κεφάλι, Β εἰς ἰσρατικό. Ἄν τοῦ βλῆς καὶ κεφάλι, Γίνεται λαχανικό.

Ἐστᾶλη ὑπὸ Τσιμη. Τουφέκι

144. Τονόχειρος

Ἄν, ἀπὸ τὰρῳητικὰ, Ἐπίθετον ὀξυτονόητος, Κοινόν, ἀπὸ τὰ τοπικά, Ἐπίρρημα θὰ σχηματίσῃς.

Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Κρητικὸ Διαβολάκι

145. Δημιῶδες Αἰνίγμα

Ψηλός, λιγνός καὶ μυτερός, Σέρνω κι' οὐρὰ ἀπὸ πίσω. Οὐδὲ διαβῶ, μικρὴ πληγὴ Στὸ πέρασμα θάψω. Μὰ πάλι κινή τὴν πληγὴ Μὲ τὴν οὐρὰ θὰ κλείσω.

Ἐστᾶλη ὑπὸ Περ. Π. Κασίμη.

146. Φαροκόκαλον.

Νάντικατασταθεὺν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων οὕτως ὥστε νὰ ναντικατασταθῇ κατὰ σειρὰν: Στρατηγὸς Ἀθηναίος, ἄνθος τοῦ ἀγροῦ, χώρα τῆς Μ. Ἀσίας, νῆσος τῶν Δωδεκανήσων, φωτὸν εὐδῶδες, ὀπτικὸν ὄργανον, βασιλεὺς τῆς Περσίας καὶ ποταμὸς τῆς Εὐρώπης.

Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Λυγκὸς

147. Μαγικὴ Εἰκὼν ἀνευ εἰκόνου.

— Ε, Νίκο! Τάλο! τὴ βρήκατε ἐπιτέλους;

— Ποιά;

— Αὐτὴ ποὺ φάγνυτε νὰ ὀρῇτε.

Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Γεώργιου Γελαστοῦ

148-152. Μαγικὴ Συλλαβὴ

Τῇ ἀνταλλαγῇ, ἐνὸς γράμματος ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων, διὰ μιᾶς συλλαβῆς ἐκ δύο γραμμάτων, πάντοτε τῆς αὐτῆς, νὰ σχηματισθῇ, ἢ νὰ ἀναγραμματισθῇ, ἄλλαι τόσαι λέξεις:

Ἰσις, δύο, αἶψ, Ἀβελ, ἀπειταστός.

Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Θοάμ. τοῦ Δακίου

153. Ἀποτιχίς ἐκ Συνωνύμων

Νὰ εὐρεθῶν συνώνυμα τῶν κάτωθι λέξεων τοιαῦτα, ὥστε τὰρχικὰ τῶν νὰποτελοῦν ἀρχαῖον βασίλειον:

Πολιτεία, θυμός, ἄλσος, ἀπάθη, λιμὴν, λυτρωτής.

Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Ἐθελοντοῦ τοῦ 9ου

154. Ἑλληποσύμφωνον

εα—ω α—η ειο η Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Ρόδου τῆς Χίου

155. Γεῖφος

τον τον τον
ἢ Η χεῖρ κα' ὦν.
τον τον

Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Μικροῦ Ἐθελοντοῦ

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

156. Étoile
Horizontal: peuple européen; vertical: ancien démagogue; diagonal: arbre et île méditerranéenne.

Ἐστᾶλη ὑπὸ τῆς Μίρας

157. Calémhour
La santé n'est pas santé; la maladie est santé. Comment?

Ἐστᾶλη ὑπὸ τῆς Ἀλτρονιστρίας

ΛΥΣΕΙΣ

Τῶν Πν. Ἀσκήσεων τοῦ φυλ. 42

621. Σόλων (σὸλ, ὦν.) — 622. Ταῶς (τᾶ, ὦς.) 623. Μορφεὺς — 624. Ὠξος — Ὠρος.

625. Τὸ παπούτσι.

626. Σ Σ Σ Α
Ο Ο Ο Ι
Μ Β Ρ Ο
Α Η Υ Ο Ο Δ Ε
Σ Κ Λ Ο Δ Ρ
Ω Ο Ω Ν Ν

627.—631. Διὰ τοῦ Ν: κράτος, νάνος, σπανός, κῶνος, ἄπνοος.

632. ΜΗΛΟΣ, ΑΜΥΝΑ, ΡΙΓΟΣ, ΟΠΙΣΣ (ΜΑΡΟΚΚΟΝ, ΗΜΠΗΛΗ, ΛΥΓΓΙΣ, ΟΝΟΣ, ΣΑΣΩΝ.)

— 633. Πάσσαλος πασσάλω ἐκκρούεται. — 634. Πίσυς-Πατρίς (π' εἰς τ' εἰς π' α τρις.) — 635. Stratégie—agrettes.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλὰ στοιχεία δρ. 3 (ὁ ἐλάχιστος ὅρος). Πέραν τῶν 10 λέξ. 30 λεπ. ἡ λέξις, μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπ. 40 καὶ μὲ κεφαλαία λεπ. 50. Ὁ ἡρσιστός στίχος δρ. 1,50

(ΚΒ' — 101)

Νομίζετε πὼς ἡ θρησκεία εἶνε ἀποτέλεσμα τοῦ διεισδυτικῆς ἐκτροῦ ποὺ αἰσθάνεται ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὸν ἀκατανοήτων φαινομένων τῆς φύσεως, ἢ ὅτι ἡ ἐσὼ τέρα σινειδότης τοῦ μηδενὸς καὶ τῆς ἀπομονώσεως τοῦ ἀνθρώπου, γεννῶν τὸ θρησκευτικὸν αἰσθημα; Προθεσμία μῆνας. Βραβεῖον. Ἀλβιν τῆς Κων/πόλεως. Ἀρ. Μιλάνη, εἰμαι βέβαιος ὅτι θ' ἀπαντήσῃς, Διευθυνεῖς: Τριανταφυλλίδης Τριαντάφυλλος, Ἑλλ. Στρατιωτικὴ ἀποστολὴ Κων/πόλεως, Τ.Τ. 920.

(ΚΒ' — 102)

Δημοψήφισμα. Ποῖον σύγγραμμον συγγραφέα προτιμᾷς; Ἀπαντήσεις δεκταὶ ἐπὶ ε.ρ. Διὰ κλήρου θὰ βραβευθῶν δύο ἐκ τῶν ψηφισάντων τὸν κορυφαῖον συγγραφέα. Βραβεῖα: βιβλία προτιμθέντος συγγραφέως Α' ἀξίας δρ. 10, Β' δρ. 5. Προθεσμία διμήνου: Γράμματα: Πλανόδιον, Κερρατοχάνε, 15. Κων/πολιν.

ΠΑΛΑΝΟΔΙΟΣ

(ΚΒ' — 103)

ΓΥΙΟΣ ΤΟΥ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ

(ΚΒ' — 104)

Ἀγκύλι, Ἀγκάδι, ἀπὶ δεῖξῃ; Νιαράζαν

(ΚΒ' — 105)

Ἀλέξανδρε Κατῆπαράσχη, γιὰ τὰ μακρὰ. (Καθίσταται σασα). — Διαβολάκι τῆς Ἑλισπόλεως.

(ΚΒ' — 106)

Διαπλάσπουλα, βρῆτε με εἰς ἡ:—Κική.

(ΚΒ' — 107)

ΜΑΤΜΕΝΟ ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΜΑ ὑποψήφιος δημοψηφίσματος 1921

ΜΑΤΜΕΝΟ ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΜΑ

(ΚΒ' — 108)

ΚΡΥΦΗ ΘΑΪΝΙΣ

Α! Τ' ΩΡΑΙΟΤΕΡΟ ΨΕΥΔΩΝΥΜΟ

(ΚΒ' — 109)

Διαπλάσικὴ Ἀυτοκρατορία μετωνομάσθη ΜΟΡΙΑΣ Ζητοῦνται ἀντιπρόσωποι κερδίζοντες ὑπερόγκως. Γεώργ. Κηρλῆν, Τριανταφυλλίδης Τριαντάφυλλος. — ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΕΛΛΑΣ — πομπήφιος Δημοψηφίσματος.

(ΚΒ' — 110)

Προκηρύσσω Διανωνισμὸν Ἐκφραστικῶν Ἐφηβικῶν Φυσιογνωμῶν. Δέχονται φωτογραφίαι, γένων καὶ παιδιῶν. Προθεσμία τριμήνου. Βραβεῖον πρῶτον: Ἐγγραφή «Διάπλάσιν» 1923. Δεύτερον: Ἐξάμηνος ἐγγραφή 1923. Διευθυνεῖς: Πλάτωνας Χαρομήδης, Κουντουριώτη 27, Ἀθήναι.

(ΚΒ' — 111)

Τριανταφυλλεῖα παρακαλεῖ νὰ ψηφίσαις τὸ ψευδώνυμόν:

— ΗΛΙΟΓΕΝΝΗΤΗ

(ΚΒ' — 112)

ΣΥΜΜΟΡΙΑ ΑΡΛΕΚΙΝΟΥ

Α' Διαγωνισμὸς Μικρ. Μυστικῶν Προκηρύσσω Διανωνισμὸν Μ. Προθεσμία τέλος Μαρτίου Βραβεῖον πρῶτον: Ἀειδέυς, δεύτερον: Ἑλληνίς. Διοί: ἡ τῆς Ἀγγελίας ΚΒ'. 64. — ΑΡΛΕΚΙΝΟΣ ΡΑΝΤΙΓΚΡΙ.

(ΚΒ' — 113)

Η ΒΗ ὑποψηφία Δημοψηφίσματος.

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς Α' Περιόδου (1879-1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ 6 ἑπτά: 3ος, 7ος, 12ος, 14ος, 18ος, 19ος, καὶ 20ος. Ἐκαστος τόμος δραχ. 6, ταχυδρομικὰ δὲ ἀποστελλόμενος δραχ. 6,30 διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δραχ. 7,20 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς Β' Περιόδου (1894-1921) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 28 ἐν ὅλῳ. Ἐκαστος, τόμος ἀρραφὸς δρ. 20 καὶ ραμμένος δρ. 22. Ταχυδρομικὰ τέλη ἐκάστου τόμου προστετέα εἰς τὰς ἀνω τιμὰς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν λεπ. 50 ἀρραφὸς καὶ δρ. 1 50 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ. 3.—εἰτε ἀρραφὸς εἰτε ραμμένος.